

18 maart 1981.

nr. 20.120

DG.

De Hoge Raad der Nederlanden,

Gezien het beroepschrift in cassatie van X te Z tegen de uitspraak van het Gerechtshof te Amsterdam van 1 november 1979 betreffende de hem opgelegde aanslag in de inkomstenbelasting voor het jaar 1972;

Gezien de stukken;

Overwegende dat aan belanghebbende voor het jaar 1972 een aanslag in de inkomstenbelasting is opgelegd naar een belastbaar inkomen van f 25.000,--, welke aanslag, na door belanghebbende daartegen gemaakt bezwaar, door de Inspecteur is gehandhaafd, waarop belanghebbende van diens uitspraak in beroep is gekomen bij het Hof;

Overwegende dat het Hof als vaststaand heeft aangemerkt "Belanghebbende is als assurantie-agent werkzaam; zijn echtgenote is in loondienst.

Belanghebbende deed voor 1972 als volgt aangifte van zijn
inkomen:

Inkomsten uit arbeid echtgenote		f. 13.233,92
Winst uit onderneming negatief		<u>f. 6.081,45</u>
		f. 7.152,47
Renten van schulden		<u>f. 600,---</u>
		f. 6.552,47
Premie A.O.W. etcetera	f. 1.429,93	
Premies voor periodieke uitkering bij ziekte en ongeval	<u>f. 347,95</u>	
		<u>f. 1.777,88</u>
		f. 5.774,59
Buitengewone lasten		<u>f. 1.998,81</u>
		f. 3.775,78
Onverrekenende verliezen		<u>f. 3.775,78</u>
		nihil.

Bij de aangifte was gevoegd een uit twee bladzijden bestaande bijlage, waarvan de inhoud luidt als volgt:

Winst- en Verliesrekening 1972.

Provisies.

a. Volgens opgaven maatschappijen

A	f 8.122,15
B	f 1.362,53
C	f 28,45
D	f 25,---
E	-/- f 1.534,---
F	f 36,28
G	f 80,---
H	f 60,---

b. Volgens raming

I	f	100,---	
J	f	100,---	
K	f	800,---	
L	f	700,---	
M	f	200,---	
N	f	200,---	
O	f	10,---	
P	f	200,---	
Q	f	200,---	
R	f	<u>400,---</u>	
	f	11.690,41	f 11.690,41

Autokosten.

A.R. Verzekering	f	786,---
M.R. belasting	f	270,13
Rechtsbijstandverzekering	f	65,---
Benzine	f	2.156,15
Onderhoud en reparatie	f	2.592,87
Afschrijving	f	<u>1.700,---</u>
	f	7.570,15

Kantoor en garage.

1-1-72 t/m 13-7-72 evenredig gedeelte van grondbel., erfpacht, water, straatgeld, premies enz.	f	120,---
14-7-72 t/m 31-12-72 evenredig gedeelte van huur woning/kantoor,	f	240,---
huur garage	f	<u>180,---</u>
	f	540,---

transporteren

f. 11.690,41

transport f. 11.690,41

Kantoorkosten.

Kantoorbehoeften	f	415,79
drukwerk	f	616,02
port	f	3.281,10
telefoonkosten	f	657,68
postbussen	f	60,---
stelpost antwoordstukken	f	<u>150,---</u>
	f	5.180,59

Verwarming en verlichting.

Kantoor: 15% rekening energie woonhuis	f	129,11
Garage	f	<u>33,53</u>
	f	164,64

Kosten bank/giro.

Postgiro	f	77,70
A.B.N.	f	205,44
AMRO	f	<u>20,02</u>
	f	303,16

Reis en verblijfskosten.

Consumpties	f	171,15
stelpost parkeren	f	240,---
stelpost openbaar vervoer	f	<u>30,---</u>
	f	441,15

Advertenties. f 1.757,41

Derden.

S	f	160,26
Mr. T	f	57,---
Griffierecht	f	<u>32,50</u>
	f	249,76

transporteren f. 11.690,41

transport		f. 11.690,41
Lidmaatschap NBvA.	f. 100,--	
Totale provisies		<u>f. 11.690,41</u>
Totaal kosten	-/-	<u>f. 16.306,86</u>
Resultaten	-/-	f. 4.616,45
Z, 15 mei 1973		
X		
Z, U-straat 1		

1) nog te verhogen met het bedrag van f. 1.465,-- voor medewerkers, echtgenote, derhalve negatief resultaat per saldo f. 6.081,45.

Uit de aangifte, waarin een telfout van f. 1.000,-- werd gemaakt, blijkt dat belanghebbende aanspraak maakt op kinderaftrek voor twee kinderen, geboren in 1957 en 1959.

Met dagtekening 31 december 1974 werd een aanslag opgelegd naar een vastgesteld belastbaar inkomen van f. 25.000,--, tegen welke aanslag belanghebbende tijdig bezwaar maakte.

Op 9 oktober 1975 en 3 november 1975 werden met betrekking tot het bezwaarschrift door de inspecteur vragen gesteld waarop door belanghebbende op 13 oktober 1975 en op 5 november 1975 werd geantwoord.

Een vragenlijst welke volgens de inspecteur op 17 december 1975 aan belanghebbende is verzonden, ontkent belanghebbende te hebben ontvangen.

Bij de uitspraak van 12 maart 1976 handhaafde de inspecteur de aanslag, waartegen belanghebbende op 19 maart 1976 in beroep ging.

Op 28 mei 1976 deelde een controlerend ambtenaar schriftelijk mede belanghebbende op 17 juni 1976 te zullen bezoeken ten einde een boekenonderzoek in te stellen met betrekking tot de jaren 1972,

1973 en 1974. Hierop antwoordde belanghebbende met zijn brief van 10 juni 1976 onder meer: "De jaren 1972 en 1973 zijn momenteel "onder de rechter" (de inspecteur kan u daaromtrent nader inlichten) zodat controle daarvan, hangende de lopende procedures, beter achterwege kan blijven".

Na het horen van partijen op de zitting van 22 september 1977 heeft het Hof aan de registeraccountant V verzocht een oordeel te geven over de vraag of de boekhouding van belanghebbende als grondslag kon dienen voor de winstberekening voor de jaren 1972 en 1973. Uit zijn brief van 28 oktober 1977 blijkt onder meer dat V, onder vermelding van de overwegingen die tot zijn conclusie hebben geleid, tot de conclusie is gekomen dat de boekhouding van belanghebbende niet, althans niet zonder meer, als grondslag voor de winstberekening kan dienen.

Nadat partijen schriftelijk van hun gevoelens ten aanzien van de verklaring van V hadden doen blijken zijn zij opnieuw gehoord op de zitting van het Hof van 16 februari 1978. Op deze zitting is aan partijen medegedeeld dat de mondelinge behandeling voor onbepaalde tijd werd geschorst omdat het Hof het dienstig oordeelde een administratieboekhouddeskundige te benoemen.

Tot de deskundige werd benoemd W te Y, hierna ook te noemen de deskundige, die op 24 oktober 1978 een verslag uitbracht waarvan de zakelijke inhoudt luidt:

""Betreft: X, U-straat 1

Rolnr. 486/76 501/76

Beroepschriften inkomstenbelasting 1972 en 1973.

Edelgrootachtbare Heer,

Opdracht:

U gegevens te verstrekken, aan de hand waarvan het belastbaar inkomen voor belanghebbende bepaald kan worden over 1972 en 1973.

Algemeen.

Op 5 april 1978 heb ik belanghebbende bezocht. Bij dit bezoek is alle medewerking door belanghebbende verleend. Door mij zijn alle bescheiden betreffende administratie 1972 en 1973 meegenomen voor nadere uitwerking.

Deze bescheiden bestonden uit:

Kasstukken	1972 en 1973
Postgiro 1	1972 en 1973
Postgiro 2	1972 en 1973
giro 3	1972 en 1973
giro 4	1972 en 1973
giro 5	1971
Kasboek en giroboeken	1972 en 1973.

Bij schrijven van 6-4-1978 heeft belanghebbende mij nog enige bescheiden betreffende deze jaren nagezonden. Belanghebbende de verklaarde, dat hij geen andere administratieve bescheiden heeft dan bovengenoemde.

Het kasboek is niet tabellarisch. Het bestaat uit één inkomsten- en één uitgavenkolom, waarin de bedragen chronologisch zijn vermeld.

De giroboeken zijn eveneens niet tabellarisch. Uit splitsingen naar soort zijn in een apart boek gedeeltelijk verwerkt. Alle boeken waren niet geteld.

Ik heb uit deze boeken specificaties moeten maken, ten einde inzicht te kunnen krijgen in de inkomsten- en uitgavencategorieën. Desgewenst kunnen de, met de hand geschreven, uitwerkingen aan het Hof worden overgelegd.

Uitvoering van de werkzaamheden.

Over 1972 en 1973 zijn alle stukken gecontroleerd. Uit de basisgegevens zijn recapitulaties opgesteld.

Mijn bevindingen geef ik per jaar hieronder weer.

1972.

Kasadministratie.

Voor zover uitgaven geboekt zijn, waren deze door bescheiden gedekt. Behoudens een bedrag ad f 466,64 provisies en f 66,09 aan ontvangen premies waren geen inkomsten verantwoord. Privé-opnamen zijn niet geboekt.

De opgenomen bedragen bij de girodiensten zijn tot en met april 1972 in de kasadministratie verwerkt, daarna heeft geen boeking meer plaats gehad. In 1972 is per saldo f 12.476,33 meer opgenomen dan gestort. Een beginsaldo was op de kasstaten niet verantwoord. Bij de recapitulatie ben ik ervan uitgegaan dat geen beginsaldo aanwezig was.

De recapitulatie van de kas over 1972 luidt:

Totaal geboekte uitgaven	f 37.628,07
Totaal disposities/stortingen girorekeningen	f 12.476,33
Ontvangen provisies	f 466,64
Premies	<u>f 66,09</u>
	f 13.009,06.
Tekort in kas	f 24.619,91.

Privé-opnamen waren in de kas niet verantwoord, behoudens f 200,94 uitgaven aan apotheken.

Recapitulatie totale administratie.

Uit de administratieve bescheiden van belastingplichtige, is de volgende samenvatting van ontvangsten en uitgaven samengesteld:

Ontvangsten 1972.

Totaal ontvangen provisies	f 558,90
Ontvangen saldi van verzekeringsmaatschappijen	f 40,22
Ontvangen premies	f 15.722,--
Af:	
Afgedragen premies	f 1.196,34
Uitgekeerde schade	<u>f 32,50</u>
	<u>f 1.228,84</u>
	<u>f 14.493,16</u>
	f 15.092,28
Ontvangen rente	<u>f 0,10</u>
	f 15.092,38

Uitgaven 1972.

Autokosten		f 7.828,96
Energie (zaak en privé)		f 965,98
Kantoorartikelen		f 257,47
Porti/telefoon		f 2.883,---
Reis- en representatiekosten		f 309,30
Advertenties		f 787,49
Kosten opnemen geld		f 72,70
S.E.R. bijdrage		f 8,---
Diverse heffingen/contributies		f 55,20
Tippgeld?		f 100,---
Diversen		f 20,75
Advokaat		<u>f 200,---</u>
		f 13.488,85
Diverse betalingen.		
P		
(aflossing schuld)	f 14.956,66	
AA		
(aflossing schuld)	f 9.344,89	
AB	<u>f 318,65</u>	
		<u>f 24.620,20</u>
		f 38.109,05
Privé opnamen -/- stortingen		<u>f 730,99</u>
Totaal uitgaven		f 38.840,04

Gerecapituleerd:

Ontvangsten	f 15.092,38
Uitgaven	<u>f 38.840,04</u>
	-/- f 23.747,66
Saldi verschillen girorekeningen	-/- <u>f 871,35</u>
Tekort in kas	f 24.619,01

Toelichting en casu quo opmerkingen samenvatting administratie .

Uit de overgelegde benzinebonnen blijkt niet op welke auto deze kosten betrekking hebben. De reparatienota's hebben betrekking op de zaakauto (AC).

Ik heb geen rekening gehouden met een post verzekering.

Een post voor afschrijving auto kon niet worden opgevoerd, daar deze reeds geheel is afgeschreven.

daar deze reeds geheel is afgeschreven. Voor privé-auto is de forfaitaire regeling niet toegepast.

De post energie omvat de totale uitgaven van zowel woonhuis met kantoor als garage. De posten porti en telefoon omvatten de totale uitgaven, waarin ook begrepen privé-kosten. Ik heb niet kunnen nagaan of de kosten advocaat zakelijke of privé-uitgaven betreffen.

Conclusie 1972.

De van cliënten ontvangen premies ad f 15.722,-- staan in geen redelijke verhouding tot aan maatschappijen afgedragen premies. Uit de saldobiljetten is niet op te maken dat er een toename van schuld in rekening-courant is ontstaan bij de maatschappijen. Ik heb voor deze wanverhouding tussen ontvangen en doorbetaalde premies geen verklaring kunnen vinden.

In dit verband merk ik nog op dat belanghebbende aan zijn

cliënten wel genummerde incasso-nota's verzendt, maar hiervan geen aantekening houdt.

Uit bovenstaande blijkt, dat de administratie volledig onbetrouwbaar is. Het is onmogelijk uit de overgelegde bescheiden een administratie samen te stellen die een enigszins betrouwbare indicatie van de winst zou kunnen geven. Aan de hand van de beschikbaar gestelde bescheiden zou het belastbaar inkomen als volgt te benaderen zijn:

Looninkomsten		f 13.200,--
Winst uit onderneming		
Correctie verschil af te dragen		
premies	f 14.500,--	
Privé auto	f 3.500,--	
Energie	f 700,--	
Porti/telefoon	f <u>600,--</u>	
	f 4.800,--	
Kas tekort	<u>f 24.500,--</u>	
		<u>f 43.800,--</u>
		f 57.000,--
Af:		
Opgegeven verlies	± f 6.000,--	
Persoonlijke verplichtingen	± <u>f 2.000,--</u>	
		<u>f 8.000,--</u>
Benadering belastbaar inkomen 1972		f 49.000,--

Op grond van mijn ervaring en gelet op bovenstaande bevindingen ben ik van oordeel dat de opgelegde aanslag over 1972 geenszins te hoog is.

1973

Kasadministratie

De uitgaven waren grotendeels door bewijsstukken gedekt.

Ontvangsten waren in het geheel niet verantwoord.

Ervan uitgaande, dat op 1-1-1973 geen kasgelden aanwezig waren hebben de totale uitgaven f. 18.207,85 bedragen.

De opnamen van de verschillende girorekeningen beliepen f. 38.131,35, zodat theoretisch een kassaldo resteert ad f. 19.923,50, waarin begrepen een bedrag ad f.10.863,60 ontvangen op 13-12-1973 van de gemeentelijke sociale dienst. Privé opnamen zijn over 1973 niet geboekt.

Recapitulatie totale administratie

Alle afschriften van de girorekeningen waren aanwezig.

De recapitulatie van de inkomsten en uitgaven via kas en girorekening luidt als volgt:

Ontvangsten 1973

Totaal ontvangen provisies		f 1.278,53
Ontvangen premies	f 41.003,18	
Af:		
Afgedragen premies	f 10.623,42	
Schade-uitkeringen	<u>f 602,50</u>	
	<u>f 11.225,92</u>	
		<u>f 29.777,26</u>
Totale ontvangsten		f 31.055,79.

Uitgaven.

Autokosten		f 6.719,64
Energie (zakelijk + privé)		f 877,69
Kantoorartikelen		f 521,11
Porti/telefoon		f 3.890,10
Reis- en verblijfkosten		f 322,55
Advertenties		f 2.139,55
Kosten opnemen geld		f 106,60
S.E.R. bijdrage		f 10,---
Diverse heffingen/contributies		f 86,10
Rente		f 0,29
Diversen		f. 179,16
Advokaat		<u>f 522,33</u>
		f 15.375,12

Diversen betalingen.

AD	f 400,---	
AE	f 54,05	
AF	f 280,05	
AG	f 130,---	
N.V. AH (aflossing)	f 50,---	
Faillissement aanvraag	f 250,---	
Aflossing AI	<u>f 5.427,---</u>	
		<u>f 6.591,10</u>
		f 21.966,22
transporteren		f 21.966,22

transport		f 21.966,22
Privé.		
Ontvangen.		
AJ		f 11.463,60
Uitgaven.		
Apotheek	f 137,93	
Diversen	<u>f 1.204,24</u>	
		<u>f 1.342,17</u>
		-/- <u>f 10.121,43</u>
Totale uitgaven		f 11.844,79
Gerecapituleerd:		
Ontvangsten		f 31.055,79
Uitgaven		<u>f 11.844,79</u>
		f 19.211,---
Saldi verschillen girorekeningen		<u>f 712,50</u>
Kassaldo 31-12-1973		f 19.923,50.

Toelichtingen casu quo opmerkingen samenvatting administratie:

Van postgirorekening 2 zijn bedragen, zijnde autokosten, overgeschreven naar postgirorekening 6 t.n.v. mevrouw X, in totaal f. 1.803,38.

Deze bedragen zijn door belanghebbende verantwoord als autokosten van zijn onderneming.

Voor de posten autokosten, energie, porti, telefoon en advocaat geldt het daaromtrent opgemerkte over 1972.

Conclusie 1973.

Ook voor 1973 geldt dat een onverklaarde en onverklaarbare wanverhouding bestaat tussen de geïnde en afgedragen premies. Dienaangaande verwijs ik naar het opgemerkte onder conclusie 1972.

Uit de recapitulatie blijkt, dat per saldo f 29.777,26 meer aan premies is ontvangen dan afgedragen respectievelijk uitgekeerd.

Ik heb verder geconstateerd dat de schuld aan de verzekering; maatschappijen ± f 7.000,-- is gestegen t.o.v. 1-1-1973.

Hieruit moet worden geconcludeerd, dat rond f 23.000,-- aan geïncasseerde premies niet is afgedragen. Bovendien is onverklaarbaar dat de premie-ontvangst stijgt van f 15.722,-- in 1972 naar f 41.003,18 in 1973.

Voor de posten autokosten, energie, porti, telefoon en advocaat geldt het daaromtrent opgemerkte over 1972.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de administratie volledig onbetrouwbaar is. Het is onmogelijk uit de overgelegde bescheiden een administratie samen te stellen die een enigszins betrouwbare indicatie van de winst zou kunnen geven. Aan de hand van de beschikbaar gestelde bescheiden zou het belastbaar inkomen als volgt te benaderen zijn:

Loon		f 13.260,--
Winst uit onderneming:		
Correctie verschil af te dragen premies	f 23000,--	
Privé-auto	± f 4.000,--	
Energie (privé)	f 700,--	
Porti/telefoon (privé)	<u>f 700,--</u>	
	f <u>5.400,--</u>	
		<u>f 28.400,--</u>
		f 41.660,--
Af:		
Opgegeven verlies	± f 3.000,--	
Persoonlijke verplichtingen	± <u>f 2.000,--</u>	
		<u>f 5.000,--</u>
Benadering belastbaar inkomen 1973		f 36.660,--

Op grond van mijn ervaring en gelet op bovenstaande bevindingen ben ik van oordeel, dat de opgelegde aanslag 1973 geenszins te hoog is."

Een brief van 2 november 1978 van belanghebbende waarbij deze op bovenvermeld verslag reageerde is door het Hof in copie ter commentaar aan de deskundige toegezonden. Het antwoord van de deskundige hierop kwam op 3 januari 1979 ter griffie van het Gerechtshof in en luidde, voor zover hier van belang:

"Het schrijven van belanghebbende, naar aanleiding van het door mij ingediende verslag inzake door u aan mij verstrekte opdracht, geeft mij geen aanleiding, mijn zienswijze en uitwerking van mijn opdracht te veranderen c.q. aan te vullen.

Door belanghebbende wordt op zaken Ingegaan, welke mijns inziens niet ter zake doende zijn.

Mijn verslag is geheel gebaseerd op feitelijke gegevens, verstrekt door u en belanghebbende".

Met zijn brief van 2 april 1979 aan de griffier van het Gerechtshof verzocht belanghebbende om een verdere mondelinge behandeling.

De mondelinge behandeling van de zaak is op de zitting van 1 november 1979 voortgezet;"

Overwegende dat het Hof - na te hebben overwogen dat het geschil betreft de vraag of de onderhavige aanslag terecht is opgelegd, welke vraag de inspecteur bevestigend en belanghebbende ontkennend beantwoordt - met betrekking tot de standpunten van partijen heeft overwogen:

"dat belanghebbende tot grond van zijn beroep, zakelijk weergegeven en voor zover van belang, heeft aangevoerd:

dat hij inderdaad per vergissing voor de aangifte 1972 een gedeelte van de cijfers betreffende het jaar 1971 heeft gebruikt;

dat dit echter leidt tot een verschil van nog geen f 700,-;

dat dit verschil wordt teruggebracht tot enkele honderden guldens als men rekening houdt met het feit dat hem inmiddels is gebleken dat zijn buitengewone lasten in 1972 hoger waren dan door hem in de aangifte was vermeld;

dat het indienen van een aangifte waarmede de inspecteur zich achteraf niet kan verenigen desondanks de wettelijk vereiste aangifte is;

dat een specificatie van privé-uitgaven geen deel uitmaakt van de

wettelijk vereiste aangifte;

dat zijn boekhouding een journaalsysteem is waar ook de privé-uitgaven in staan;

dat hij de vragenlijst van 17 december 1975 niet heeft ontvangen;

dat de registeraccountant V slechts de administratie heeft bekeken doch niet de stukken waarop de administratie is gebaseerd;

dat hij zich onmogelijk kan verenigen met de conclusies van de deskundige daar deze zowel kasvermeerderingen als kasverminderingen tot het belastbare inkomen rekent en de deskundige het verband niet heeft gezien tussen de handelingen van de maatschappijen ter zake van rechtstreekse incasso en de hoogte van de rekening-courant;

dat echter wel uit het verslag van de deskundige blijkt dat de onkosten grotendeels door bewijsstukken zijn gedekt en per saldo enkele posten te laag zijn opgegeven en dat de ontvangen provisie aanmerkelijk lager is dan de in aanmerking genomen geboekte provisie;

dat als gevolg daarvan het belastbaar inkomen zich opnieuw laat becijferen en wel als volgt:

Loon man, uitkering AK		f 6.535,65
Loon vrouw		f 12.655,74
Kinderbijslag		<u>f 1.358,76</u>
		f 20.550,15
reiskostenfictie 2 x f 50,--	f 100,--	
4% over f 14.014,50	<u>f 560,58</u>	<u>f 660,58</u>
		f 19.889,57
Winst uit onderneming, negatief		<u>f. 18.955,41</u>
		f 934,16
Rente en kosten AA	f 2.159,01	
idem P	<u>f 1.457,92</u>	
		<u>f 3.616,93</u>
negatief		f 2.682,77
Premies A.O.W./A.W.W.	f 1.777,88	
Buitengewone lasten	<u>f 3.318,81</u>	
		<u>f 5.096,69</u>
Belastbaar inkomen, negatief		f 7.779,46;

dat er een verslag van de deskundige ontbreekt inzake zijn bevindingen omtrent de gegevens welke in het bezit van de inspecteur zijn;

dat voorts ontbreekt de opgave van door hem nog niet geïncasseerde posten, met welke posten zijn inkomen nog moet worden verminderd;

dat het verslag van de deskundige geen melding maakt van de verkoop van een huis op 13 juli 1973 door hem, belanghebbende aan zijn moeder voor een bedrag van f 46.000,--;

dat zijn moeder hem in 1968, 1969 en 1970 leningen heeft verstrekt tot

een bedrag van f 50.000,--;

dat aan hem ten tijde van de verkoop van het huis geen geld is betaald;

dat de inspecteur, zakelijk weergegeven en voor zover van belang, heeft aangevoerd:

dat de als bijlage bij de aangifte gevoegde "winst- en verliesrekening 1972" aanwijsbaar onjuist is daar bijna alle daarop voorkomende posten eenzelfde bedrag aanwijzen als de resultatenrekening die als bijlage bij het aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting 1971 was gevoegd;

dat derhalve de aangifte duidelijk onjuist is;

dat niet duidelijk is waaruit belanghebbende de kosten van levensonderhoud heeft bestreden nu belanghebbende heeft geweigerd een vraag inzake privé-bestedingen te beantwoorden;

dat op grond van artikel 25, lid 3, en artikel 47 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen de aanslag terecht is gehandhaafd daar men ook in de bezwaarfase gevraagde gegevens en inlichtingen dient te verstrekken en dat derhalve de bewijslast is omgekeerd;

dat ook uit het contact tussen hem en de belanghebbende, nadat het beroepschrift was ingediend, niet is kunnen blijken of en in hoeverre de aanslag onjuist is;

dat het belastbaar inkomen voor 1972 bij wijze van stelpost op f 25.000,-- is vastgesteld;

dat hij zich met de conclusies van de deskundige kan verenigen;

dat uit de aangifte inkomstenbelasting 1971, die op 25 mei 1972 ter inspectie is binnengekomen, blijkt dat het huis van belanghebbende in 1971 is verkocht en dus in 1972 niet opnieuw, althans niet door belanghebbende, kan zijn verkocht;

dat hij tijdens een gesprek ter inspectie aan de deskundige de door de deskundige verlangde gegevens heeft verschaft;";

Overwegende dat het Hof omtrent het geschil heeft overwogen;

"dat het Hof zich verenigt met het oordeel van de deskundige alsmede met de gronden waarop dit oordeel berust;

dat dan ook in dit geding ervan dient te worden uitgegaan dat belanghebbendes administratie niet vormt een betrouwbare grondslag voor het bepalen van de winst uit onderneming;

dat de deskundige aan de hand van de aan hem beschikbaar gestelde bescheiden het belastbare inkomen heeft "benaderd" ten belope van f 49.000,-- en op grond van zijn ervaring en gelet op de door hem in het rapport weergegeven bevindingen

tot het oordeel is gekomen dat de aan belanghebbende opgelegde aanslag geenszins te hoog is;

dat het Hof zich ook te dezen met het oordeel van de deskundige en de daarvoor gegeven gronden verenigt;

dat belanghebbendes, niet nader toegelichte, stelling dat de deskundige zowel kasverminderingen als kasvermeerderingen

tot het belastbare inkomen rekent het Hof onbegrijpelijk voorkomt nu daarvan uit het verslag van de deskundige niet blijkt;

dat belanghebbende verder stelt dat de deskundige het verband niet heeft gezien tussen de handelingen van de maatschappijen ter zake van rechtstreekse incasso en de hoogte van de rekening-courant;

dat echter de deskundige dit verband niet heeft kunnen vast stellen nu, zoals blijkt uit het verslag van de deskundige, in de

kasadministratie - behoudens een bedrag van f 466,64 wegens provisies en een bedrag van f 66,09 aan ontvangen premies - geen inkomsten waren verantwoord, er voor de wanverhouding tussen ontvangen en betaalde premies geen verklaring was te vinden en belanghebbende geen aantekening houdt van de door hem verzonden incasso-nota's;

dat het Hof belanghebbendes stelling dat uit het verslag van de deskundige blijkt dat enkele onkosten te laag zijn opgegeven en de ontvangen provisie aanmerkelijk lager is dan de in aanmerking genomen geboekte provisie verwerpt nu daarvan uit het verslag van de deskundige niet blijkt;

dat dan ook aan belanghebbendes nieuwe becijfering van het belastbaar inkomen geen waarde kan worden gehecht;

dat belanghebbende verder klaagt dat een verslag van de deskundige ontbreekt inzake zijn bevindingen omtrent de gegevens welke in het bezit zijn van de inspecteur;

dat echter de inspecteur onweersproken heeft gesteld dat hij de verlangde gegevens aan de deskundige heeft verstrekt zodat mag worden aangenomen dat, voor zover hiervan uit het verslag niet blijkt, de deskundige deze gegevens niet van node had om tot zijn oordeel te komen;

dat belanghebbendes stelling dat zijn inkomen nog moet worden verminderd met door hem nog niet geïncasseerde posten moet worden verworpen;

dat immers uit de berekening door de deskundige van het benaderd belastbaar inkomen volgt dat daarbij niet geïncasseerd posten geen rol hebben gespeeld;

dat voor zover belanghebbende nog heeft willen doen stellen dat zijn

privé-uitgaven, geheel of gedeeltelijk zijn bestreden uit het door hem verkochte huis, ook deze stelling moet worden verworpen;

dat immers het huis, zoals door de inspecteur is gesteld

en daarna door belanghebbende niet is weersproken, werd verkocht in 1971;

dat weliswaar belanghebbende heeft gesteld dat hem ten tijd van de verkoop van het huis geen geld is betaald doch het Hof ervan uitgaat dat dit ook op een later tijdstip niet het geval is geweest gezien de schuld die belanghebbende aan zijn moeder, koopster van het huis, had;

dat het beroep derhalve geen doel kan treffen;";

Overwegende dat het Hof op die gronden de uitspraak van de Inspecteur heeft bevestigd;

Overwegende dat belanghebbende in cassatie aanvoert:

"Met verschuldigde eerbied stel ik de Hoge Raad er van in kennis dat ik mij met deze uitspraak, waarvan U hierbij een afschrift aantreft (produktie 1), niet kan verenigen.

Tegen deze uitspraak wil ik bij de Hoge Raad in cassatie komen, daar door het Gerechtshof het recht is geschonden en tegenstrijdige en onbegrijpelijke beslissingen zijn genomen.

Onder verwijzing naar al hetgeen reeds door mij ter bestrijding van de aanslag is aangevoerd, hetgeen (evenals in de uitspraak van het Gerechtshof) hier als ingevoegd en overgenomen moet worden beschouwd, voeg ik daaraan nog het volgende toe.

Meer in het bijzonder zij verwezen naar de in drie punten samengevatte conclusie van de deskundige V; daarover:

ad 1: De bevestigingen van de verdiende provisies zijn geproduceerd (vide het verslag van de deskundige W).

Het totaal van de genoten belastbare inkomsten ligt volledig vast.

De deskundige W vindt "onverklaarbaar" de verhouding tussen afgedragen premies, saldi bij maatschappijen en geïncasseerde premies.

Ten onrechte is het Gerechtshof er aan voorbijgegaan dat door deze deskundige niet is nagegaan:

- a. Hoeveel premies door verzekerden rechtstreeks aan de maatschappijen werden voldaan.
- b. Hoeveel aanspraak op provisie bestond ten aanzien van die door de maatschappijen ontvangen bruto-premies, welke provisie immers verrekend werd door minder premie af te dragen dan werd ontvangen, door mij zelf.

Het gelijkblijven van de saldi is een totaalstelling; ten onrechte is het Gerechtshof er aan voorbijgegaan dat dit geen enkel inzicht biedt in de gang van zaken per maatschappij.

Ten onrechte is het Gerechtshof er aan voorbijgegaan dat een wel zéér groot deel van die "onverklaarbare" verschillen tussen ontvangen premie en afgedragen premie is gelegen in de omstandigheid dat deskundige W de post "P" niet als premie-afdracht heeft onderkend; een verschil van f 15.000,--.

Voorts leidt de onbekendheid van deskundige W tot zijn bemerkingen inzake het verschil tussen premie en provisie en meer in het bijzonder tot het gebruik van een term als "onbegrijpelijk", waaromtrent zij opgemerkt dat het Gerechtshof onterecht heeft nagelaten zorg te dragen voor een volledig begrip.

Er zij op gewezen dat de provisie pleegt te verschillen van 2% incasso-provisie van levensverzekeringen, tot 150% afsluit-provisie bij brandverzekeringen.

Bij brandverzekeringen doet zich dus de situatie voor dat

- a. premie wordt geïncasseerd en niet afgedragen, terwijl
- b. het saldo in rekening-courant met de verzekeraar daalt.

Hoe onverklaarbaar een en ander ook voor deskundige W mag zijn geweest, uit niets is gebleken dat door hem is getracht enig inzicht te verkrijgen in deze materie, respectievelijk in deze gang van zaken.

Ten onrechte heeft het Gerechtshof genoeg genomen met deze uitlating van de deskundige W.

Ten onrechte heeft het Gerechtshof geen dam opgeworpen tegen de verslaggeving van de deskundige W, waaruit blijkt dat het belastbare inkomen hoger zou zijn geweest dan de som van de provisies (over de kosten wordt dan nog niet gesproken).

Ook ten onrechte is het Gerechtshof er aan voorbijgegaan dat, zo geïncasseerde premies niet in het jaar zelve reeds aan de maatschappij zijn afgedragen, ze niet tot het belastbare inkomen behoren te worden gerekend.

ad 2: De deskundige W merkt met betrekking tot de uitgave (onkosten) onder meer op dat de auto reeds geheel is afgeschreven.

Er is daarvan geen sprake en daaraan is het Gerechtshof volledig voorbijgegaan.

De benzinebonnen zijn slechts overgelegd voor zover ze betrekking hebben op de AC en zijn, voor zover niet voorzien van het kenteken, gemerkt met het woord AC of de letter R.

Waarom de deskundige W geen rekening heeft gehouden met een post verzekering is een raadsel, wat het Gerechtshof klaarblijkelijk niet opgelost wenste te zien.

De post energie is slechts voor 15% als onkosten opgenomen voor zover dit betreft woning + kantoor. Alleen deze post voor de garage is ten volle in de resultaten rekening opgenomen.

Hieraan is het Gerechtshof ten onrechte voorbijgegaan.

Er is geen sprake van dat bij de kosten porti en telefoon ook privé-kosten zijn inbegrepen; integendeel: buitenshuis gemaakte telefoonkosten zijn in het geheel niet als onkosten opgevoerd, ook niet als stelpost.

Ook daaraan is het Gerechtshof voorbijgegaan.

Een eenvoudige vraag aan de advocaat had van die zijde de bevestiging kunnen opleveren dat het zakelijke kosten betreft.

Dat echter, zoals de inspecteur meent, de onkosten te hoog zijn opgevoerd, is zelfs uit het twijfelachtige stuk van de deskundige W niet op te maken.

ad 3: Dit heeft niets uit te staan met het feit dat de resultatenrekening de som is van inkomsten minus onkosten. De deskundige W heeft er blijk van gegeven dat aan de hand van:

- a. de afrekeningen van de maatschappijen,
- b. de kasstukken,
- c. de girobescheiden,
- d. de copie-premienota's,
- e. de volledige vrijheid zich nadere inlichtingen te verschaffen, er geen administratie is samen te stellen die een enigszins betrouwbare indicatie van de winst zou kunnen geven.

Op dit punt aangeland, zou het Gerechtshof de schrifturen van de deskundige W naar de prullebak hebben moeten ver wijzen, doch zulks heeft dit College nagelaten.

Nu zulks is nagelaten is het verwijt op z'n plaats dat het Gerechtshof ook heeft nagelaten de heer W te vragen welke gegevens hij eigenlijk (nog meer) nodig zou hebben om het bedrijfsresultaat te becijferen.

Nu de deskundige W geen kans ziet aan de hand van alle benodigde documentatie en de vrijheid om inlichtingen in te winnen, geen kans ziet om een deugdelijke of betrouwbare administratie in te richten, is het Gerechtshof er ten onrechte aan voorbijgegaan dat de heer W dan ook niet in staat worden geacht een oordeel uit te spreken over de kwaliteit de administratie van mij zelf, laat staan dat de heer W heeft kunnen oordelen over de juistheid daarvan.

Ten overvloede zij er op gewezen dat naast die ongetelde giroboeken er een tabellarische boekhouding op na wordt gehouden en dat "die" uiteraard wel is geteld.

Een afzonderlijke telling van de per girorekening aangelegde boeken is hier volstrekt overbodig, daar zich immers op ieder dagafschrift het saldo laat aflezen, zo ook met betrekking tot de dagafschriften welke behoren bij de laatste regel van iedere bladzijde van de administratie.

De door de deskundige bedoelde telling heeft slechts zin om na te gaan of per blad administratie wellicht in enige kolom een fout is gemaakt: in dat geval is er verschil tussen de debet en credit kolom (derzelfer som) en het saldo van het dagafschrift. Deze controle is niet waterdicht, daar er immer meerdere fouten kunnen zijn gemaakt die elkander opheffen.

De enige remedie is dan ook: géén fouten maken.

Het Gerechtshof is er dan ook aan voorbijgegaan dat door de deskundige géén afwijkingen werden aangetroffen tussen de boekingen en de

verificatoire bescheiden, hetgeen juist duidt op een betrouwbare administratie.

Ten slotte heeft het Gerechtshof de heer W veroorloofd te concluderen dat mijn uitgaven, de zakelijke daaronder begrepen, tot het belastbaar inkomen zouden kunnen worden gerekend, hetgeen volstrekt onterecht is.

Ter zijde rijst dan bij mij wel de vraag waarom de heer W betalingen aan de fiscus niet in zijn opstellingen heeft verwerkt, doch dit is een vraag die wat mij betreft ook niet behoeft te worden beantwoord.

Na lezing van het vorengaande zal de Hoge Raad er geen moeite mee hebben dat ik de "overwegingen" van het Gerechtshof niet kan onderschrijven; meer in het bijzonder als hierna aangegeven, te weten:

Het oordeel van de deskundige mist iedere grond en berust dus ook niet daarop.

Nu de deskundige stelt dat hij niet in staat is een administratie samen te stellen die een enigszins betrouwbare indicatie van de winst zou kunnen geven, kan ook niet door de deskundige worden beoordeeld in hoeverre de administratie die door mij is gevoerd een betrouwbare indicatie van het resultaat geeft.

Dat de deskundige niet de inkomsten doch de uitgaven heeft "vastgesteld" doch dat zulks niet inhoudt dat die dan het belastbare inkomen vormen.

Extra nadruk op belastbare.

Dat dan ook onterecht door het Gerechtshof is aanvaard dat de deskundige W heeft gesteld dat de aanslag niet te hoog zou zijn, daar

het rapport geen enkele bevinding bevat met betrekking tot hogere inkomsten dan die welke door mij waren verantwoord.

Dat de deskundige W aanneemt dat het verschil tussen ontvangen en afgedragen premies tot de belastbare inkomsten behoort, zodat daarover belasting zou zijn verschuldigd, maar dat in een ander tijdvak (méér) afgedragen premie door de heer W niet als fiscale aftrekpost wordt opgevoerd.

Daar de heer W al deze zaken samenvat onder "kasvermeerderingen en kasverminderingen", worden deze creaties telkenmale nadelig voor mij opgevoerd, ook waar het Gerechtshof dit niet begrijpt.

Indien echter wordt gekeken naar het verloop door de jaren heen van deze kasvermeerderingen en -verminderingen, dan blijken ze volledig weg te vallen: in feite bestaan ze dan ook niet als zelfstandige grootheden.

Indien deze posten slechts over 1972 en 1973 tegen elkaar worden weggestreept is de egalisatie al aanzienlijk.

Dat de deskundige geen kasinkomsten ter zake van premies heeft gevonden op een gering bedragje na, is volstrekt juist, daar door mij slechts per giro werd geïncasseerd. Vanzelfsprekend zijn betalingen rechtstreeks aan verzekeringmaatschappijen ook niet in mijn kas terug te vinden, evenmin bij voorbeeld als aflossingen op geldleningen en financieringen waarin door mij is bemiddeld.

Dat onterecht door het Gerechtshof geen waarde wordt gehecht aan de nieuwe becijfering van het belastbaar inkomen daar dit stuk immers is vervaardigd met inachtneming van de door de deskundige

getoetste stukken en cijfers.

Dat de deskundige heeft nagelaten om vast te stellen welk bedrag aan niet geïncasseerde stukken ik nog onder mij heb, betekent in het geheel niet dat deze stukken niet behoren te worden afgeboekt ten laste van het bedrijfsresultaat en daarmee ten laste van het belastbare inkomen.

Dat, nu blijkt dat de deskundige W aan de inspecteur gegevens heeft gevraagd, en tevens blijkt dat de inspecteur aan de heer W "de verlangde gegevens" heeft verstrekt, daarvan door de deskundige verslag had moeten worden uitgebracht.

Ten onrechte heeft het Gerechtshof aan belanghebbende de mogelijkheid onthouden kennis te nemen van deze gegevens en daaromtrent zijn visie te geven.

Uit niets blijkt ook welke gegevens de deskundige W van de inspecteur heeft verlangd, doch uit dit verlangen blijkt stellig niet dat de heer W meende die gegevens niet nodig te hebben: het Gerechtshof draait hier de zaken om.

De gegevens van de inspecteur zijn juist van groot belang, gezien ook de omstandigheid dat de inspecteur het belastbare inkomen "schat" op f 25.000,-- en de deskundige W komt tot (bijna) het dubbele bedrag.

Bovendien: uit niets is gebleken dat de inspecteur beschikt over enig gegeven waaruit blijkt dat terecht in zo sterke mate is afgeweken van de aangifte.

Met andere woorden: Nu blijkt dat de inspecteur niet beschikt over gegevens waaruit blijkt dat er méér inkomen is geweest dan is

aangegeven, staat vast dat de inspecteur de aanslag niet terecht heeft opgelegd en daaraan is het Gerechtshof voorbijgegaan.

De inspecteur heeft stellig terecht opgemerkt dat er een vergissing is gemaakt bij het opstellen van de winst- en verliesrekening, doch voor dergelijke zaken zou een simpel telefoontje naar mij voldoende zijn geweest.

Het is volstrekt onzinnig om daarvoor een zo hoge aanslag op te leggen, meer in het bijzonder zonder voorafgaand overleg. Daar de inspecteur zelf het Gerechtshof heeft gevraagd de deskundige W de hem ter beschikking staande gegevens, welke hebben geleid tot het vaststellen van de aanslag in het onderzoek te betrekken, is het niet meer dan logisch dat die gegevens ter tafel zouden hebben moeten komen.

Dit is dus geheel ten onrechte achterwege gelaten.

Noch door de deskundige W, noch door de inspecteur is melding gemaakt van het contact tussen beide.

Eerst nadat dit ter zitting was gevraagd, heeft de inspecteur erkend dat een zodanig contact heeft plaatsgevonden.

Nu daaromtrent met geen woord in het rapport is gerept, er door het Gerechtshof ten onrechte aan voorbijgegaan dat dit een onvolledig rapport is en dat het uit dien hoofde ter zijde diende te worden gelegd.

Ook is het Gerechtshof er ten onrechte aan voorbijgegaan dat hier geen sprake is van een incident, daar immers ieder jaar de inspecteur zonder opgave van redenen van de aangifte afwijkt en aanslagen oplegt naar veel hogere inkomens.

Ook uit dien hoofde dient vast te worden gesteld waarop de inspecteur die aanslagen baseert; het Gerechtshof heeft daaraan ten onrechte geen aandacht geschonken.

Geconcludeerd dient dan ook te worden dat de uitspraak van het Gerechtshof niet stand kan houden.

Het belastbaar inkomen dient alsnog te worden vastgesteld in overeenstemming met de (gecorrigeerde) aangifte.";

Overwegende dienaangaande:

dat de deskundige, na raadpleging van de inhoud van door belanghebbende aan hem ter inzage verstrekte administratieve bescheiden, belanghebbendes administratie geen betrouwbare grondslag voor het bepalen van de winst uit diens onderneming heeft geacht en het belastbaar inkomen van belanghebbende over het jaar 1972 bij benadering heeft berekend op f 49.000,--;

dat de deskundige blijkens 's Hof's uitspraak evenvermelde oordelen heeft gebaseerd op zijn op ervaring berustende waardering van vorenbedoelde bescheiden;

dat het Hof, door zich met deze oordelen van de deskundige te verenigen, geen rechtsregel heeft geschonden en overigens een oordeel van feitelijke aard heeft gegeven waarvan de juistheid in cassatie niet kan worden onderzocht;

dat slechts indien het Hof dit nodig oordeelt - hetgeen te dezen blijkbaar niet het geval is geweest - de deskundige een nadere toelichting behoeft te geven omtrent door één van partijen tegen een ingewonnen deskundigenbericht aangevoerde bezwaren;

dat voorts uit de bestreden uitspraak en de stukken van het geding blijkt: dat de deskundige W, alvorens zijn rapport aan het Hof uit te brengen, op zijn verzoek van de Inspecteur gegevens heeft verkregen; dat in het verslag van de deskundige over deze gegevens niet wordt gesproken; dat de deskundige nadien schriftelijk aan het Hof heeft medegedeeld dat zijn verslag geheel is gebaseerd op feitelijke gegevens, hem verstrekt door het Hof en door belanghebbende;

dat het Hof naar aanleiding van de klacht van belanghebbende dat een verslag van de deskundige ontbreekt inzake zijn bevindingen omtrent de gegevens welke in het bezit zijn van de Inspecteur heeft geoordeeld dat mag worden aangenomen dat, voor zover hiervan uit het verslag niet blijkt, de deskundige deze gegevens niet van node had om tot zijn oordeel te komen;

dat dit oordeel van het Hof als van feitelijke aard in cassatie niet op zijn juistheid kan worden getoetst;

dat uit voormelde feiten en uit voormeld oordeel van het Hof moet worden afgeleid dat bedoelde gegevens het door de deskundige uitgebrachte advies niet dragen en ook niet van invloed zijn geweest op de beslissing van het Hof;

dat de klacht van belanghebbende, inhoudende dat hem de mogelijkheid is onthouden van die gegevens kennis te nemen

en daarover zijn visie te geven, dan ook geen doel kan treffen;

dat uit het voorgaande volgt dat het beroep niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep.

Gedaan bij de Heren Vroom, Vice-President, Wiersma, Antal, Stol en Jansen, Raden, en door de Vice-President voornoemd uitgesproken ter Raadkamer van de achttiende maart 1900 een en tachtig, in tegenwoordigheid van de waarnemend griffier Van den Dries.

Van den Dries

Vroom